

V Liberci 19. března 2026

TISKOVÁ ZPRÁVA

NOVINKY V ZAJIŠTOVÁNÍ PRACOVNĚ LÉKAŘSKÝCH SLUŽEB

Zdraví zaměstnanců je důležitým pilířem fungující společnosti. Pracovnílékařské služby představují odbornou oporu, která chrání pracovní sílu, zlepšuje kvalitu pracovního prostředí a předchází závažným zdravotním dopadům pracovních rizik. Hlavním jejich úkolem je posuzovat zdravotní způsobilost zaměstnance vykonávat konkrétní práci. K tomu slouží vstupní, periodické a mimořádné prohlídky. Vstupní prohlídku kromě nového zaměstnance musí podstoupit i ten zaměstnanec, který je v rámci stávajícího pracovního poměru převeden na jiný druh práce, který bude vykonávat za jiných podmínek s jinými profesními riziky. Periodické prohlídky absolvují zaměstnanci ve frekvenci a s náplní podle kategorie práce.

„Pracovnílékařské služby doznaly několika významných změn. Patří k nim například změna přístupu ke vstupním lékařským prohlídkám, které jsou od poloviny loňského roku v určitých případech u prací zařazených do kategorie první podle zákona o ochraně veřejného zdraví dobrovolné. Další změnou je vyjasnění provádění posuzování zdravotní způsobilosti u mladistvých zaměstnanců či zavedení souběžného posuzování zdravotní způsobilosti u žáků a studentů ke vzdělávání a k praktické přípravě nebo praktické výchově,“ vysvětluje Aneta Kovářová, vedoucí oddělení hygieny práce a pracovního lékařství Ministerstva zdravotnictví ČR. *„V rámci antibyrokratického balíčku byl do vyhlášky o pracovnílékařských službách a některých druzích posudkové péče ukotven vzor lékařského posudku. Na základě zkušeností z období po pandemii způsobené onemocněním covid-19 byly stanoveny náhradní postupy, organizace a provádění pracovnílékařských služeb při vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu, válečného stavu nebo při nařízení mimořádného opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku, jsou-li vyhlášeny pro celé území České republiky.“*

Dobrovolné jsou vstupní prohlídky u prací zařazených do kategorie 1 pouze v případě, že u nich není žádné profesní riziko. I v takovém případě je však možnost na straně zaměstnavatele i zaměstnance o prohlídku požádat. Udělá-li to zaměstnanec, je zaměstnavatel povinen vystavit žádanku k prohlídce, učiní-li tak zaměstnavatel, je zaměstnanec povinen prohlídku absolvovat. Neučiní-li tak, má se za to, že není k výkonu práce zdravotně způsobilý.

Pro osoby pracující na dohody konané mimo pracovní poměr jsou povinné vstupní, periodické a výstupní prohlídky, pokud vykonávají rizikovou práci v kategoriích 2R, 3, 4 nebo vykonávají práci s profesním rizikem. Nově se do profesních rizik zařadil faktor lokální svalová zátěž. Z tohoto důvodu se u prací v kategorii 2 pro faktor lokální svalové zátěže musí provádět periodické prohlídky, ačkoliv novela vyhlášky umožňuje u prací ve 2. kategorii je provádět pouze dobrovolně.

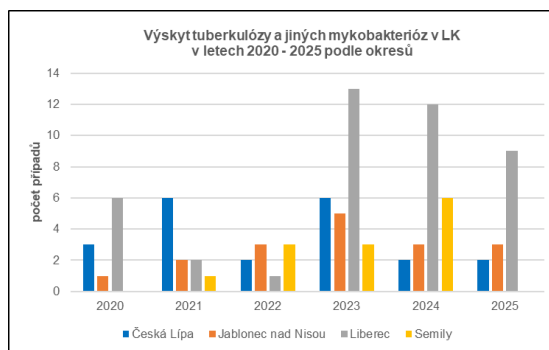
„Jako klíčové z pohledu lékaře při poskytování pracovnílékařských služeb vnímám nejenom nutnost neustálého sledování platných legislativních nároků, ale také efektivní komunikaci se zaměstnavatelem, kvalitní provádění pracovnílékařských prohlídek a důraz na preventivní přístup ke zdraví zaměstnanců,“ apeluje Vladimíra Lipšová, vedoucí Centra hygieny práce a pracovního lékařství Státního zdravotního ústavu.

Povinností poskytovatele pracovnílékařských služeb je informovat zaměstnance o možném vlivu faktorů pracovních podmínek na jeho zdraví, a to se znalostí vývoje jeho zdravotního stavu. Další povinností je informovat zaměstnavatele o možném vlivu faktorů pracovních podmínek na zdravotní stav jeho zaměstnanců.

„Kontroly zajištění pracovnílékařských služeb provádíme v rámci státního zdravotního dozoru a musím konstatovat, že jejich kvalita se rok od roku zlepšuje. V loňském roce jsme jich provedli 296 a pouze v jednom případě jsme zjistili, že ji zaměstnavatel neměl zajištěnou. V 11 případech jsme zjistili drobné nedostatky v chybně vystavených žádostech o provedení pracovnílékařské prohlídky,“ konstatuje Kateřina Forysová, ředitelka odboru hygieny práce KHS LK. *„Vzhledem k tomu, že příloha novely vyhlášky č. 79/2013 Sb., obsahuje vzor posudku k zdravotní způsobilosti k práci se všemi potřebnými údaji k vystavení žádosti o provedení pracovnílékařské prohlídky i k lékařskému posudku, věřím, že to situaci usnadní a tyto nedostatky se již nebudou vyskytovat.“*

Od 1. 1. 2026 bylo mj. nově do profesních rizik zařazeno vyšetření na tuberkulózu. Provádí se při posuzování zdravotní způsobilosti u osob ucházejících se o zaměstnání ze zemí s výskytem tuberkulózy vyšším než 40 případů na 100 tisíc obyvatel bez ohledu na kategorii práce formou rentgenu plic.

Jedná se o legislativní reakci na zhoršující se epidemiologickou situaci, která je charakterizována nalezeným širokým spektrem mykobakterií rezistentních ke standardní antibiotické léčbě.

Změny proběhly také v oblasti pracovních úrazů, mj. pokud jde o formu jejich nahlášení.

„Od 1. ledna 2026 se pracovní úrazy hlásí oblastním inspektorátům práce výhradně elektronicky prostřednictvím Portálu SÚIP. Klíčové je, aby zaměstnavatelé v Portálu správně rozlišovali mezi ohlášením pracovního úrazu a záznamem o něm. Ohlášení se podává pouze u smrtelných a závažných pracovních úrazů. U úrazů s pracovní neschopností delší, než tři kalendářní dny se ohlášení nezasílá – v těchto případech se odesílá pouze záznam o pracovním úrazu,“ uvádí Mgr. Aleš Kalvoda, vedoucí inspektor Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj.

Tato všechna témata se diskutovala na konferenci pro zaměstnavatele, která proběhla v tomto týdnu ve spolupráci Svazu průmyslu a dopravy České republiky, Okresní hospodářské komory Liberec, Krajské nemocnice Liberec a.s., Spolku pro rozvoj lidských zdrojů Liberec a Krajské hygienické stanice Libereckého kraje, která je odborným garantem akce. Byla určena HSE managerům, personálním ředitelům, personalistům, osobám odborně způsobilým v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a poskytovatelům pracovnělékařských služeb.

Semináře se zúčastnili zástupci 22 zaměstnavatelů.

„V tuto chvíli zatím nemáme vybrané téma pro společný podzimní seminář. Věřím však, že se dnešní věcná a široká diskuse promítne ve zpětné vazbě účastníků semináře a vznikne tak námět užitečný pro široký počet zaměstnavatelů. Naše semináře nejsou jen strohou informací o legislativních požadavcích, ale o jejich praktické realizaci v praxi. Společná diskuse a výměna zkušeností z řešených souvisejících problémů je již pravidelně přidanou hodnotou,“ uzavírá Naďa Vojtíšková, regionální manažerka Svazu průmyslu a dopravy ČR pro Liberecký a Královéhradecký kraj.

Ve spolupráci s Okresní hospodářskou komorou v Liberci proběhly letos pro zaměstnavatele již 2 semináře na téma nové legislativní úpravy a souvisejících povinností při práci s azbestem.

Povinnosti zaměstnavatelů jsou upraveny zákoníkem práce (č.262/2006 Sb.), zákonem o specifických zdravotních službách (č. 373/2011 Sb.) ve spojení s vyhláškou o pracovně lékařských službách a některých druzích posudkové péče (č. 79/2013 Sb.) a jsou předmětem kontrol orgánů ochrany veřejného zdraví, tj. krajské hygienické stanice.

Užitečné odkazy:

[Země s vyšším výskytem TBC](#)

[Zdravotní stav české populace – studie SZÚ](#)

[Vyšetření na TBC jako nové profesní riziko – nejčastější otázky](#)

[Povinné příspěvky zaměstnavatele na produkty spojení na stáří](#)

Zuzana Balašová
tisková mluvčí KHS LK